

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح یک فوریتی تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن»

(ایرادات شورای نگهبان (۲))

مقدمه

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص «تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن» مورخ ۱۳۹۸/۳/۱۹ جهت تصویب نهایی به شورای محترم نگهبان ارسال شد. شورای محترم نگهبان ایرادات و ابهاماتی را در خصوص مواد (۱)، (۲) و (۳) مصوبه مطرح نمود که مجلس شورای اسلامی اصلاحات لازم را در مصوبه به عمل آورد. پیرو اصلاحیه مجلس شورای اسلامی، شورای محترم نگهبان یک ایراد دیگر در خصوص مصوبه مزبور اعلام داشته است. در این گزارش به بررسی و تقریر این ایراد و گزارش کمیسیون قضایی و حقوقی در راستای رفع ایراد مزبور می‌پردازیم.

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۳۷۹

شماره چاپ:

۱۶۰۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۷/۱۰

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۹۷۲-۴

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۷/۱۳

ارزیابی مصوبه کمیسیون در خصوص رفع ایراد شورای محترم نگهبان

شورای محترم نگهبان در خصوص مصوبه مورد بحث اینگونه مقرر داشته است که؛ پیرو اصلاح به عمل آمده در ماده (۱)، لازم است پس از عبارت «قصاص نفس یا عضو» واژه «منفعت» نیز ذکر گردد والا خلاف موازین شرع می‌باشد. توضیح آنکه شورای محترم نگهبان در مرحله اول اظهار نظر خود نسبت به ماده (۱) اینگونه مقرر نموده بود که مشخص نیست که آیا مجازات مقرر در ماده (۱)، شامل مواردی که اسیدپاشی موجب جنایت بر منفعت شده است نیز می‌شود یا خیر؟ در مصوبه مجلس شورای اسلامی در راستای رفع ابهام مذکور در ماده (۱) واژه «منفعت» بعد از واژه «عضو» اضافه گردید. از این رو متن ماده (۱) به ترتیب زیر اصلاح گردید:

«هرکس عمداً با پاشیدن اسید یا هر نوع ترکیب شیمیایی دیگر، با هر میزان غلظت موجب جنایت بر نفس، عضو یا منفعت شود در صورت مطالبه از ناحیه مجنی علیه یا ولی دم حسب مورد با رعایت شرایط مقرر در کتاب قصاص، به قصاص نفس یا عضو محکوم می‌شود».

چنانچه ملاحظه می‌گردد با عنایت به اصلاحی که در ماده فوق صورت گرفته است، لازم است در انتهای ماده که حکم جنایت بر نفس، عضو یا منفعت را بیان می‌دارد واژه منفعت نیز اضافه گردد. چه اینکه عدم ذکر این واژه در انتهای ماده فوق این شبهه را به همراه دارد که حکم جنایت بر منفعت از سوی مقنن پیش‌بینی نشده است که این امر طبیعتاً مغایر با موازین شرع خواهد بود. از این رو همانطور که در گزارش کمیسیون منعکس شده است لازم است واژه منفعت در انتهای ماده بعد از عبارت قصاص نفس یا عضو اضافه گردد.

نکته دیگر اینکه در خصوص نحوه مجازات مرتکب اسیدپاشی در مواردی که به علت فرار یا مرگ دسترسی به مرتکب ممکن نباشد، تبصره ماده (۲) مصوبه مجلس، به مواد (۴۳۵) و (۴۷۴) قانون مجازات اسلامی ارجاع داده است. شورای محترم نگهبان در خصوص ارجاع به ماده (۴۷۴) تذکری را به این نحو مقرر نموده است که چون موضوع مصوبه، جرم عمدی اسیدپاشی می باشد لذا ارجاع به ماده مذکور که در خصوص جنایت شبه عمدی می باشد فاقد وجه می باشد. از همین رو و با توجه به اینکه مفاد مورد نظر مقنن در خصوص تبصره ماده (۲) متضمن حکم جدیدی نیست و به عمومات مقررات جزایی ارجاع داده شده است لذا همانطور که در گزارش کمیسیون نیز مقرر شده است، پیشنهاد می گردد برای رفع هرگونه شبهه و تفاسیر مختلف تبصره ماده (۲) حذف گردد. در واقع حذف این تبصره ایرادی را از نظر ماهوی متوجه متن نمی نماید.

نتیجه گیری

با عنایت به توضیحات مذکور، گزارش کمیسیون قضایی و حقوقی در خصوص رفع ایراد شورای محترم نگهبان در مورد طرح «تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزهدیدگان ناشی از آن» رافع ایراد شورای نگهبان به نظر می رسد و تصویب آن مورد پیشنهاد می باشد.